

मसि पितेव यस्तविषीं वावृधे श्वः (with a वृह q. v. in the third *pāda*). E. सु with अभि, kṛit aff. णिनि.

अभिसारी. See under अभिसार.

अभिसार्यमाण Tatpur. m. f. n. (-णः-णा-णम्) Approached, gone towards; e. g. *Ādip. Mahābh.*: महानदीभिर्वह्नीभिः सार्धयेव सहस्रशः । अभिसार्यमाणमनिशं ददृशते महार्णवम्; (comp. the meanings of अभिसार and अभिसारिका for the implied sense). E. सृ in the caus., with अभि, kṛit aff. शानच्, āgama मुक्.

अभिसावकीय. See s. v. सावकीय and the explanation given s. v. अभिषावकीय.

अभिसुसूष Tatpur. m. f. n. (सूः-सूः-सूः) ¹ One who desires to press out the juice of the Soma plant. ² One who desires to sprinkle upon or to bathe. (This word and निसुसूष are the object of the rule of *Pān.* VIII. 3. 117., as regards the effect of the redupl. caused by the affix सन् not followed by another affix on the स् of सु (सुञ्), for an inflected form सुसूषति, with the radical स् unchanged, without a prefix, would follow already from VIII. 3. 61. and a similar form with a prefix ending in इ or उ, e. g. अभिसुसूषति or ० ते from VIII. 3. 64.; *Patanj.*: सनि किमुदाहरणम् । सुसूषति । नैतदस्ति प्रयोजनम् । सौति-स्वोरेव षष्ठ्यासादित्वेत्स्नान्नियमान्न भविष्यति । इदं तर्हि । अभिसुसूषते । एतदपि नास्ति प्रयोजनम् । स्वादिष्वभ्यासेन चाभ्यासस्त्वस्नान्नियमान्न भविष्यति । इदं तर्हि प्रयोजनम् । अभिसुसूषतेरप्रत्ययः । अभिसुसूः । निसुसूः; comp. अभिसोष्यत्.) E. सु (सुञ्) in the desider., with अभि, kṛit aff. क्तिप्.

अभिसूचित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Pointed out, indicated; e. g. *Nalop.*: दमयन्ती तु तच्छ्रुत्वा पुण्ड्रिकोक्तं चेष्टितम् । अमन्यत नलं प्राप्तं कर्म चेष्टाभिसूचितम्. E. सूच् with अभि, kṛit aff. क्त.

अभिसेवन Tatpur. n. (-नम्) Indulgence in, fondness, habitual practice; e. g. *Suśruta*: (the disease अपसार arises) मिथ्यादियोगेन्द्रियार्थकर्मणामभिसेवनात्. E. सेच् with अभि, kṛit aff. च्यट्.

अभिसोष्यत् Tatpur. m. f. n. (-न्-न्ती-त्) ¹ One who will press out the juice of the Soma plant. ² One who will sprinkle upon or bathe; e. g. *Bhāṭṭik.*: ते विज्ञायाभिसोष्यन्तं रक्षि रक्षांसि सव्यथाः । अन्वैरप्यायतं मेवुर्वरचाशृङ्खलादिभिः. (The word exemplifies the effect of the affix स् in the rule of *Pān.* VIII. 3. 117.; comp. अभिसुसूष.) E. सु (सुञ्) in the future, with अभि, kṛit aff. शतृ.

अभिस्कन्दम् Tatpur. ind. (ved.) By approaching, by attacking; *Atharvav.*: उदेणीव वारण्यभिस्कन्दं मृगीव । कृत्वा कर्तारमुच्छतु. E. स्कन्द् with अभि, kṛit aff. णमुल् (with the udātta on the penultimate, which accent the word would not have, if it were the accus. of a अभिस्कन्द formed by kṛit aff. अच् or घञ्).

अभिस्त्रिरम् Tatpur. ind. Energetically; *Śatap.*: अभिस्त्रिर-मभिस्त्रिरमेवैतन्नमारभते. E. अभि and स्त्रिर.

अभिस्नेह Tatpur. m. (-हः) Affection, love; e. g. *Bhagavadg.*: यः सर्वज्ञानभिस्नेहः..... तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता (*Sadānanda*: देहे विन्ते कलत्रादी स्नेहशून्यः स तादृशः &c.). E. स्निह् with अभि, kṛit aff. घञ्.

अभिस्फुरित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) ¹ Expanded, in full bloom; e. g. *Nalodaya*: अत्रितलसदारामाभिः प्राप्येति जनो विह्वतिमुदारामाभिः । आरादारामाभिस्फुरितसरोजं

सरसदा रामाभिः. ² Known, celebrated; e. g. *Nalod.*: ससमुद्रमहेलाभिस्फुरितगुणाभिस्ततः स्मरमहे स्नाभि । श्रीः प्रवरमहेलाभिस्तथैव युवपङ्क्तिभिः परमहेलाभिः. E. स्फूर् with अभि, kṛit aff. क्त.

अभिखन्द Tatpur. m. (-न्दः) The same as अभिषन्द; the change of स् to ष in this deriv. of खन्द, pref. अभि, being optional, if it applies to inanimate objects; e. g. *Suśruta*: समञ्जिष्ठानि मधुना पिष्टानीशुरसेन वा । रक्ताभिखन्दशान्त्वर्थ-मेतदङ्गनमिष्यते. Comp. the following. E. see s. अभिषन्द.

अभिखन्दिन् Tatpur. m. f. n. (-न्दी-न्दिनी-न्दि) The same as अभिषन्दिन्; the change of स् to ष in this deriv. of खन्द, pref. अभि, being optional, if it applies to inanimate objects; if it is used, however, of living beings the form should be only अभिखन्दिन् (*Pān.* VIII. 3. 72.). Comp. the following. E. see s. अभिषन्दिन्.

अभिखन्दिरमण Tatpur. n. (-णम्) A suburb, a smaller town appended to the royal capital; *Jatādh.*: तत्राभिखन्दिरमणं शाखानगरमप्युभे; *Śabdaratn.*: तदभिखन्दिनगरं शाखानगरमेव च; similarly *Trikaṇḍaśeṣa*. (The comm. of the *Amarak.* on the synon. शाखानगर restrict the term to the suburb of a royal capital; e. g. *Mathureṣa*: मूलनगरात्तु यदन्यत्पुरं तच्छाखानगरम् । एकं राजधानीसमीपे नगरान्तरस्य — i. e. 'one term for another town in the neighbourhood of a royal capital' — । अभिखन्दिरमणशब्दो ऽप्यत्र; or *Rāmdāśrama*: मूलनगरं राजधानी ततो ऽन्यत्पुरं तच्छाखेव नगरं शाखानगरम्. The word implies literally 'a pleasure ground where people flock together' and the writing अभिषन् is therefore incorrect, since खन्द, pref. अभि, applies in this compound to living beings; comp. the preceding; *Rāyam.* (on शाखानगर): मूलनगरे ऽसंमितजनौघस्त्रावस्थानार्थं मूलनगरस्य संनिधौ यदन्यत्पुरं नगरान्तरं क्रियते &c.; *Bharatam.*: मूलनगरे ऽसंमितस्य जनौघस्य स्थानाय मूलनगरस्य समीपे ऽङ्गे वा यदन्यत्पुरं नगरान्तरं तच्छाखानगरम्). A word अभिखन्दीवन in the same sense which occurs in a Ms. of the *Bhūripṛayoga*, belonging to the E. I. H., is probably a misreading for the given word. E. अभिखन्दिन् and रमण.

अभिखन्दीवन. See the preceding.

अभिखयमातृक्षम् Avyayibh. (ved.) Over the sacrificial brick called खयमातृक्षा or 'full of holes by itself' (in analogy to the small volcanic stones which bear the same name); *Śatapath.*: अभिखयमातृक्षमन्या इष्टका उपधीयन्ते. E. अभि and खयमातृक्षा.

अभिस्वर Tatpur. f. (-स्वः) (ved.) ¹ Praising, a hymn, an economiastic song; e. g. *Rigv.*: अभिस्वरा निषदा गा अवस्वव इन्द्रे हित्वाना द्रविणान्याशत (*Sāyana*: अभिस्वरा । अभितः स्वरः स्वरणं शब्दनं यस्य तेन स्तोत्रेण); or *Sāmav.*, *Rigv.*: नेमिं नमन्ति चक्षसा मेघं विप्रा अभिस्वरे (*Sāyana*: अभिस्वरे अभिस्वरणाय स्तोत्राय; *Rigv. v. l.*: अभिस्वरा).

² Invocation, the calling near, the urging to one's presence; e. g. *Rigv.*, *Sāmav.*: स्थाता रथस्य हयोरभिस्वर इन्द्रो इच्छा चिदाब्जः (*Sāy.*: हयोरभिस्वर इन्द्रो ऽस्मादभिमुखेन प्रेरणे निमित्तभूते सति i. e. the calling his horses towards us being the motive of Indra's mounting his chariot, or 'he mounts his chariot for the purpose (dative) of urging the horses to our presence'). [The *Rigv. Prātiś.* notices the unchanged condition of स् in this compound.] E. स्तृ with अभि, kṛit